

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ШУМАРСКИ ФАКУЛТЕТ
Кнеза Вишеслава 1, Београд

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ МАСТЕР РАДА ЗА ОДБРАНУ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ:

1. Датум именовања (избора) комисије: 14. 07. 2016.
2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање и назив факултета (установе) у којој је члан комисије запослен:
 1. др Невена Васиљевић, доцент, Шумарски факултет Универзитета у Београду (Ужа научна област: Пејзажна архитектура и хортикултура)
 2. др Борис Радић, доцент, Шумарски факултет Универзитета у Београду (Ужа научна област: Пејзажна архитектура и хортикултура)
 3. др Биљана Шљукић, доцент, Шумарски факултет Универзитета у Београду (Ужа научна област: Планирање газдовања шумама)
 4. др Милка Главендекић, редовни професор, Шумарски факултет Универзитета у Београду (Ужа научна област: Заштита шума и украсних биљака)

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ:

1. Име, име једног родитеља, презиме: **Јелена, Бранко, Ристовски**
2. Датум и место рођења, општина, држава: 24.05.1991. Београд, Савски венац, РСрбија
3. Студијски програм основних студија које је кандидат завршио: **Пејзажна архитектура и хортикултура**
4. Датум завршетка основних студија: **24.09.2014.**

III НАСЛОВ МАСТЕР РАДА

Предеоне вредности шумског подручја Срем

IV ПРЕГЛЕД МАСТЕР РАДА:

Мастер рад дипл. инж. **Јелене Ристовски** под насловом **Предеоне вредности шумског подручја Срем** обухвата укупно 69 страница текста. У раду има 58 слика, 8 табела и 2 прилога. Списак коришћене и цитиране литературе износи 44 наслов публикација.

Обрађени текстуални материјал подељен је у 8 поглавља и то: 1. Увод у ком су дефинисани проблем и циљ рада и полазне хипотезе (до 6 стр.), 2. Теоријске основе (6–11 стр.), 3. Метод рада (11стр.), 4. Материјал истраживања (11–31стр.), 5. Резултати истраживања (31–45), 6. Закључак (45–47 стр.), 7. Литература (47–50 стр.) и Прилози (50–51 стр.).

Сва поглавља имају адекватну структуру, која је прилагођена предмету истраживања, тако да чине логично повезану целину. Закључак садржи кратку рекапитулацију, најважније судове и предлоге за даља истраживања.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА МАСТЕР РАДА

У мастер раду под насловом **Предеоне вредности шумског подручја Срем**, дипл. инж. **Јелена Ристовски** се бави истраживањем карактера предела на територији сремског шумског подручја, као и могућностима унапређења дефинисаних вредности. У истраживачком смислу, циљ овог рада је да прикаже предеоне вредности сремског шумског подручја, односно да применом интегративног приступа у методи карактеризације предела издвоји типове предела чији карактер треба да утиче на мере уређења шума.

У Уводном поглављу дефинисан је предмет и циљ рада, као и полазна хипотеза. Предмет истраживања у овом раду су предеоне вредности као носиоци идентитета шумског подручја Срем. Проблем је губљење идентитета овог културног предела, односно нестајање оних предеоних елемената који су носиоци карактера предела. На основу Правилника о садржини Плана развоја шумског подручја, односно Плана развоја шума у националном парку, који прописује постојање приказа стања шума кроз предеоне вредности и места од културног и историјског значаја, дефинисан је **циљ** рада: утврђивање вредности предела, односно формирање критеријума за процену његове осетљивости за потребе израде Плана развоја шумског подручја Срем. Поред тога, **циљ** је да се дефинише концепт развоја предела за потребе израде овог планског документа. Полазна **хипотеза** је да примена методе карактеризације предела омогућава утврђивање предеоних вредности које су инструктивне у изради планских докумената у шумарству. Додатна претпоставка, која није проверљива у оквирима овог рада, је да ће адекватно лоцирање шуме као предеоног елемента довести до веће стабилности предела односно очувања и унапређења карактера предела Срема.

У поглављу **Теоријске основе** представљена је концептуализација предела у различитим планским документима, законима и правилницима, од којих су најважнији: Просторни план Републике Србије 2020; Регионални просторни план АП Војводине; Закон о шумама, Правилник о садржини Плана развоја шумског подручја, односно Плана развоја шума у националном парку; Правилник о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања; Закон о заштити природе. На основу тих истраживања дефинисани су основни појмови који су коришћени у овом истраживању: предео, културни и природни предели, вредност и карактер предела, предеона разноврсност, еколошка мрежа, еколошки коридор, еколошки значајна подручја, заштићена подручја, шуме и шумско земљиште.

У поглављу **Метод рада** дат је детаљан опис фаза и методских поступака који су примењени у раду. У односу на Студију о типовима карактера предела која је урађена за потребе израде Плана развоја шумског подручја Срем у којој су методом карактеризације предела утврђени типови карактера предела за територију сремског региона, дефинисане су основне смернице за заштиту и унапређење карактера предела. Анализа типова карактера предела интерпретирана је кроз композицију и конфигурацију структуре предела и процену његове осетљивости. Процена стабилности предела је утврђена на основу карактеристичне структуре и функционисања предела кроз процену: шенон индекса диверзитета предеоних елемената, фрагментације предеоних елемената, хетерогености структуре предела и структуре ивице шуме као предеоног елемента, функционисања коридора и повезаности предеоних елемената.

У следећем кораку су прикупљени подаци о природним и културним добрима. Извршена је њихова инвентаризација, класификација, табеларни приказ и картирање. За тип карактера предела *Комплекси аграрних простора на језерско – барском дну Горњег Срема* предложене су смернице за повећање стабилности структуре предела применом предеоно – еколошког принципа умрежавања.

У поглављу **Материјал истраживања** дефинисана је граница истраживаног подручја у оквиру сремског шумског подручја али и подручја Националног парка (НП) Фрушка гора. Приказане су просторне, природне, културно-историјске и демографске карактеристике територије Срема, као и природна и културна добра и типови карактера предела.

У поглављу **Резултати истраживања и дискусија**, дата је процена осетљивости карактера предела односно концепција развоја и очувања карактера предела Шумског подручја Срем и НП Фрушка гора у оквиру које су предложене одговарајуће стратегије очувања и унапређења карактера предела. Основни проблеми се сагледавају кроз композицију и конфигурацију структуре предела у којој су видљиве појаве: концентрисања шуме, као предеоног елемента, што резултује губитком веза са осталим елементима у структури предела и повећањем степена његове нестабилности; монотоне структуре појединих типова предела; строге геометријске форме коју стварају поља обрадивих површина; девастираних и оштећених вернакулраних елемената структуре предела који су носиоци идентитета – виногради и воћњаци у појединим типовима предела; девастираних елемената структуре: површински копови – БФЦ Лафарж и каменолом Раковац, са два копа „Кишњева глава“ и “Сребро“; недовољног процентуалног учешћа предеоних елемената комплекса агрошумских простора и линијских форми зелених структура у атарима насеља у појединим типовима предела; фрагментације и неповезаности линијских форми зелених структура. У поглављу **Закључци** је констатовано да је основни проблем у функционисању овог типа предела није диверзитет предеоних елемената већ њихов просторни распоред који изазива једноличност, односно хомогеност структуре. Основна препорука за планирање простора оваког типа предела је повећање степена шумовитости односно повећање степена конективности. У ову сврху потребно је формирати живице и „Stepping stones“ подручја. У еколошком смислу најпогоднија места за подизање живица су места „конфликта“ између пољопривредних површина и саобраћајница као и пољопривредних површина и насеља. Као пример за примену овакве врсте мере изабран је атар села Добринци до села Краљевци и Доњи Петровци. Предложене су две врсте умрежавања – геометријске и органске форме живице (Слика бр. 1: Пример умрежавања). На крају је констатовано да резултати примене методе карактеризације предела могу бити примењиви у изради планских докумената у шумарству.

Слика бр 1: Пример умрежавања

VI ЗАКЉУЧЦИ

У Мастер раду под насловом „**Предеоне вредности шумског подручја Срем**“ кандидат дипл. инж. **Јелена Ристовски**, се бави применом савремене концептуализације предела утврђивањем вредности за потребе израде планских и стратешких докумената у шумарству. Применом методологије карактеризације предела, која се користи у земљама које примењују Европску конвенцију о пределима, констатовано је да се на основу карактера предела, као утврђене вредности, могу утврдити основне смернице које су примењиве у планска докумената у области шумарства.

На основу анализе и вредновања садржаја мастера рада под насловом „**Предеоне вредности шумског подручја Срем**“, Комисија сматра да у мастер раду **дипл. инж. Јелена Ристовски** обрађује актуелну тему, да су истраживања методолошки добро постављена, а да добијени резултати оправдавају спроведена истраживања. У том смислу овај мастер рад представља вредан и самосталан рад који поседује све неопходне елементе да се може прихватити као мастер рад.

VII КОНАЧНА ОЦЕНА МАСТЕР РАДА:

1. Да ли мастер рад садржи све битне елементе и да ли је написан у складу са насловом рада:
ДА

2. Недостаци мастер рада и њихов утицај на резултат истраживања:
Има недостатака техничке природе (нумерација табела и слика, словне грешке и сл.).

VIII ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене мастер рада, комисија предлаже:

- да се мастер рад прихвати, а кандидату одобри одбрана

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

др Невена Васиљевић, доцент
Шумарског факултета Универзитета у Београду

др Борис Радић, доцент
Шумарског факултета Универзитета у Београду

др Биљана Шљукић, доцент
Шумарског факултета Универзитета у Београду

др Милка Главендекић, редовни професор
Шумарског факултета Универзитета у Београду

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.

